

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Buitenlandse Zaken
De heer dr. H.P.M. Knapen
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 4 oktober 2021

betreft Nadere vragen inzake Gezamenlijke mededeling Stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije

ons kenmerk 169372.02U

Geachte heer Knapen,

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en Immigratie & Asiel / JBZ-Raad (I&A/JBZ) hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief¹ van de minister van Buitenlandse Zaken van 16 juli 2021, in reactie op de brief met vragen van de commissies van 23 juni 2021 naar aanleiding van de Gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger (HV) over de stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije². De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele nadere vragen. De leden van de fracties van **D66** en de **PvdA** sluiten zich graag aan bij de vragen van de fractie van GroenLinks.

De leden van de GroenLinks-fractie bedanken de minister voor de beantwoording van de vragen. Mede ingegeven door de recente, zorgwekkende ontwikkelingen in Afghanistan hebben deze leden een aantal vervolgvragen.

In de beantwoording van de vragen van de GroenLinks-fractie schrijft de regering dat Turkije vier miljoen vluchtelingen opvangt.³ Dit cijfer dateert van voor de recente ontwikkelingen in Afghanistan en de terugkeer van de Taliban aan de macht. Naar de verwachting van de UNHCR en IOM zullen veel Afghanen voor het regime van de Taliban op de vlucht slaan. Kunt u aangeven hoe Turkije door deze ontwikkelingen is beïnvloed? Is er sprake van toename van het aantal Afghaanse vluchtelingen in Turkije? Welke gesprekken vinden hierover tussen de EU en Turkije plaats?

De EU en de lidstaten leveren onder de EU-Turkije Verklaring een financiële bijdrage van zes miljard euro voor de vluchtelingenopvang in Turkije. In juli 2020 werd hier een overbruggingsfinanciering van 585 miljoen euro aan toegevoegd, om de continuering van bepaalde programma's zeker te

¹ Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I*, 2020-2021, 35822, A.

² JOIN(2021)8, zie ook dossier E210008 op www.europapoort.nl.

³ *Kamerstukken I*, 2020-2021, 35822, A, blz. 10.

datum 4 oktober 2021

ons kenmerk 169372.02U

blad 2

stellen, zo schrijft de regering in de beantwoording.⁴ Betekent deze formulering dat toch een eind gekomen is aan bepaalde programma's die niet door deze overbruggingsfinanciering veiliggesteld kunnen worden? Zo ja, om welke programma's gaat het? Heeft bijvoorbeeld de Conditional Cash Transfer for Education (CCTE), die van belang is voor onderwijs aan Syrische kinderen, nog steeds voldoende financiering?

De regering schrijft verder: "Een belangrijke aanbeveling uit dit rapport onderstreept het belang van de geleidelijke overgang van humanitaire hulp naar meer duurzame vormen van assistentie aan vluchtelingen in Turkije. Deze transitie dient in de ogen van het kabinet te worden voortgezet bij vervolgfianciering voor de opvang van vluchtelingen in Turkije. Hierbij kan worden gedacht aan grotere inzet op het verbeteren van toegang voor vluchtelingen tot het Turkse zorgstelsel, het onderwijssysteem, en de arbeidsmarkt. Het vergroten van capaciteit van deze sectoren brengt een verschuiving van humanitaire hulp naar duurzame sociaaleconomische ontwikkeling met zich mee."⁵

De leden van de GroenLinks-fractie onderschrijven het belang van integratie van assistentie aan vluchtelingen in de structurele sectoren van Turkije. Dat zal echter, gezien de enorme aantallen, een grote opgave zijn voor de Turkse samenleving, die mogelijk gepaard gaan met sociale, culturele en politieke spanningen. De Nederlandse regering blijft bij iedere discussie over de opvang van vluchtelingen wijzen op het draagvlak in de samenleving. In 2015 schudde de EU, wereldwijd het grootste economische blok met 500 miljoen inwoners, op haar grondvesten door de komst van één miljoen Syrische vluchtelingen. Hoe kijken de Nederlandse regering, de EU en de andere Europese regeringen naar het draagvlak en het absorptievermogen van de Turkse samenleving, gezien de enorme aantallen waarmee Turkije nu te maken krijgt? Voor een groot draagvlak in Turkije is van belang dat Europese regeringen niet alleen geld beschikbaar stellen, maar ook zelf ruimhartig mensen opnemen, al dan niet door hervestigingsprogramma's. Naast de Syriërs die nog steeds niet kunnen terugkeren naar hun land, is de situatie in Afghanistan op dit moment tevens kritiek. Het is voor het vermogen van Turkije om vluchtelingen op een menswaardige manier te kunnen ontvangen en op een duurzame manier in de samenleving te kunnen opnemen, noodzakelijk dat het draagvlak daarvoor intact blijft, zo menen de leden van de GroenLinks-fractie. Deelt de regering de mening van deze leden en is zij bereid om zich in te zetten voor een grotere opvang van vluchtelingen uit Turkije?

De regering schrijft dat ongeveer 400.000 vluchtelingenkinderen niet naar school gaan.⁶ Dit is een groot aantal. Wat betekent dit voor gesprekken in het kader van het vervolg op de EU-Turkije deal? Welke effectieve programma's kunnen ondersteund worden om dit hoge getal omlaag te krijgen?

Kan de regering toezeggen dat de inzet van de EU voor de vervolgafspraken met Turkije in het kader van de opvang van vluchtelingen tijdig en volledig met de Eerste Kamer zullen worden gedeeld, zodat in het belang van democratische controle de Eerste Kamer hierover tijdig met de regering in overleg kan treden?

⁴ Kamerstukken I, 2020-2021, 35822, A, blz. 11.

⁵ Kamerstukken I, 2020-2021, 35822, A, blz. 12.

⁶ Idem, blz. 15.

datum 4 oktober 2021

ons kenmerk 169372.02U

blad 3

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en Immigratie & Asiel / JBZ-Raad (I&A/JBZ) zien de beantwoording van deze vragen met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Hoogachtend,

prof. dr. E.B. van Apeldoorn
Voorzitter van de vaste commissie
voor Buitenlandse Zaken, Defensie en
Ontwikkelingssamenwerking

M.H.M. Faber - van de Klashorst
Voorzitter van de vaste commissie
voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad